Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 186. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 2-го ЖОВТНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 2, 1981 No. 186. VOL. LXXXVIII

АМЕРИКАНСЬКІ КОНҐРЕСМЕНИ ЗГАДУЮТЬ БАБИН ЯР

Вашінгтон. — Дев'ятдесят членів Конгресу ЗСА підписали лист до совєтського амбасадора Анатолія Добриніна, в якому висловили прохання до уряду СССР дозволити совєтським жидам відзначити відповідно жалібними церемоніями смерть в 1941 році з рук німецьких нацистів майже 40,000 жидів, похованих у спільній могилі в Бабиному Яру під Києвом.

Конгресмен Роберт Ро , демократ з 8-го виборчого дистрикту в стейті Ню Джерзі, зауважив, що совєтські громадяни жидівського роду не мають права відправляти релігійні обряди 4-го жовтня кожного року, щоб спом'янути там всі ці жертви.

Совєти, щоправда, поставили пам'ятник на цьому місці, але пам'ятник присвячено понад 100,000 жертвам нацистів, совєтським громадянам, які, — як пише нюджерзький „Стар Леджер" з середи, 30-го вересня, — „були вбиті німцями поруч жидів у Бабиному Яру". Цей монумент, — казав конгресмен Роберт Ро , — не згадує ані словом про вбитих жидів, хоч їх було там більшість і хоч на їхню братську могилу приходять рідні й приятелі, які лишилися в живих, щоб поклонитися тіням загинулих. Цих людей відганяє совєтська міліція щороку з цього місця страшної масакри, яка сталася тут 40 років тому.

Цей конгресмен пояснив кореспондентові „Стар-Леджер", що лист до А. Добриніна висланий „в ім'я людських прав". Якщо б совєти задовільнили це насправді дуже скромне прохання, то це було б все ж таки хоч маленьким заборолом проти того, щоб у майбутньому не повторився „інший Бабин Яр", — сказав Ро.

П. Яцик подарував 45,000 долярів на катедру українознавства

Торонто, Канада. — Петро Яцик, президент Промбанку капіталовкладів в Торонто і видатний український громадський діяч, зробив недавно щедрий дар — 45,000 долярів — Торонтонському університетові. Ці фонди уживано для переведення у життя проєкту, яким відає катедра українознавства в цьому університеті, — фільмування на мікрофільми українських часописів і журналів з XIX і початку XX сторіч, які знаходяться в Крайовій бібліотеці у Відні, Австрія.

Петро Яцик

П. Яцик, канадський підприємець і будівничий, відомий теж зі своїх щедрих дарів на УНІГУ, а ось тепер бувши великим ентузіястом катедри українознавства, свою фінансову увагу звернув на університет Торонто.

Д-р Павло Р. Магочі, професор катедри українознавства, який очолює цей проєкт мікрофільмування, сказав: „Завдяки щедрості Петра Яцика, українська колекція при Торонтонському університеті збагатиться на 600 мікрофільмів. У це число ввійдуть журнали , датовані аж до 1848 року („Зоря Галицька"), а також такі вийняткової ваги журнали як, наприклад, „Правда" (1867-1896), і „Зоря" (1880-1897 рр.) та початкові роки часопису „Діло" (1880-1899)

Д-р Магочі підкреслив, що цих й інших видань немає повністю в Україні. Колекція мікрофільмів Яцика — 150 наголовків — поставить це надбання українців у Торонто на ведуче місце у Північній Америці, навіть у порівнянні з Конгресовою бібліотекою і Гарвардським університетом, — заявив д-р Магочі.

Джеймс Флоріо зустрінеться з українцями

Представники Українсько-Американських Демократів з кількох повітів Ню Джерзі після нарад у справі заплянованої зустрічі з конгресменом Дж. Флоріо (зліва): Теодор Джус, Богдан Мак, Йосип Лисогір. Михайло Матіяш, Андрій Мак і Петро Іглер.

Ірвінгтон, Н. Дж. — Конгресмен Джеймс Дж. Флоріо, демократичний кандидат на губернатора стейту Ню Джерзі, зустрінеться з представниками повітового Українського Демократичного Клюбу та з українськими демократами стейту й іншими його прихильниками тут, в Українському Народному Домі, при 140 Проспект авеню, в неділю, 4-го жовтня, о год. 4-ій по полудні.

Спонзорує цю зустріч Українсько-Американська Демократична Організація повіту Ессекс, щоб познайомити своє членство і інших українців з кандидатом Флоріо, який піддержує ідею сильної етнічної участи в стейтовому уряді. Сам він італійського походження, розуміє аспірації етнічних груп ЗСА, які, зберігаючи свою ідентичність, вміють плекати високі ідеали американських свобод для всіх людей в Америці і світі. Сам конгресмен Дж. Флоріо нещодавно був присутній разом з іншими законодавцями „Стейту Садів" на святкуванні Дня Українського Народного Союзу в Українському селі в Савт Бавнд Бруку.

Іракське командування потвердило вістки про відступ

Багдад, Ірак. — Тріюмфальні вістки про великі перемоги власних військ, які несподівано почали передавати в світ іранські урядові чинники, принаймні до якоїсь міри потверджені з іракського боку. З дотеперішніх інформацій ще неможливо устійнити, чи йдеться про іранський наступ ширших оперативних розмірів, чи тільки про успішні льокальні ініціятиви.

Одним з найважливіших центрів, може таки найважливішим, у війні Іраку з Іраном є головна централя нафтової промисловости, місто Абадан, в якому також міститься найбільша рафінерія в світі. Військове командування Іраку робило безчисленні спроби захопити Абадан, який, окружений з трьох боків, не піддавався. Здобуття Абадану стало для Іраку не лише найважливішою престижевою справою, але також від нього у великій мірі залежали дальші події на фронті.

Дотеперішній перебіг ірацько-іранської війни виявив усі слабості, притаманні збройним силам арабських країн і їхньому командуванню. Не зважаючи на велику кількість модерної зброї, — Ірак має понад три тисячі добрих танків, велике число першорядних літаків, а іранська армія донедавна мала бути найкращою збройною силою в тому районі, — обидві сторони не дописали й виявили, що вони не здібні до ведення модерної війни, що навіть найкращі технічні засоби не приносять плянованих успіхів. Командування по обидвох боках, — іранське здекомплектоване кривавими чистками, що їх переводить серед командного складу всіх родів збройних сил ісламський державний режим — дотепер ані не вміло оформити якогось реального пляну акцій для своїх формацій, ані не вміло консеквентно перевести намічених ним операцій.

Іранське командування мабуть повністю заскочило іракські збройні частини, бо ті на різних відтинках відступили, залишаючи великі втрати в людях і зброї.

Потверджуючи ті факти іракські урядові чинники намагаються поменшити їхню вагу й наслідки. Іракські чинники теж заперечують, що Іранові вдалося комплетно зняти облогу Абадану, а тільки згідно з іракськими інформаціями іранські частини здобули деякі успіхи на фронті довкруги Абадану.

У світі

ГРУПА СЕПАРАТИСТІВ ПРОВІНЦІЇ СІККІМ в Індії схопила індійський літак і змусила його пілота приземлитися на летовищі в Лягор, Пакистан. З числа 111 пасажирів терористи звільнили 61 особу, жінок і дітей негайно після приземлення літака. Амбасадор Індії в столиці Пакистану, Іслямабаді, негайно прибув з метою поінформуватися про причини схоплення літака та про вимоги терористів. З початку терористи відмовилися від будь-яких контактів з представниками індійського уряду, але їхні однодумці в місті Амріцар передали свої вимоги. Серед вимог, які вони поставили, було звільнення їхніх приятелів з тюрми та виплачення 11,000 долярів родинам дев'яти мешканців Сіккім, які загинули з рук поліції в часі недавніх вуличних демонстрацій.

В ТЮРМАХ ЕСПАНІЇ ПЕРЕБУВАЄ КОЛО 25,000 в'язнів. На 37 мільйонів населення Еспанії це вийнятково маленьке число в порівнянні з іншими західніми країнами. В'язні в еспанських тюрмах ведуть уже від довшого часу боротьбу за покращання відносин. Останньо приблизно одна четвертина всіх в'язнів в числі понад 6,000 осіб розпочала голодівку, щоб добитися покращання тюремних відносин, покращання харчів, піднесення гігієни та приспішення слідств і судових процесій. На допомогу в'язням прийшла преса, а за нею публічна опінія. Преса почала представляти незавидні умови в еспанських тюрмах та процедуральні й мериторичні недоліки застарілого еспанського карного права.

В КАЇРІ ВІДБУВСЯ ТРИДЕННИЙ КОНҐРЕС Національної демократичної партії, в якому взяв участь також президент Єгипту Анвар ель-Садат, член цієї партії. Він виступив на конгресі й запропонував цілий ряд напрямних для єгипетської політики на внутрішньому і зовнішньому відтинках. Він підтримав думку про створення екзильного уряду палестинських арабів, який опирався б на волі палестинців розкинених по різних арабських країнах, а також тих, які переживають в Ізраїлі. Постання такого уряду уможливило б політичні й дипломатичні контакти з різними країнами, а між ними з Ізраїлем. Такі контакти неможливі між Палестинською Визвольною Організацією і урядом Ізраїля з огляду на те, що ПВО веде терористичну боротьбу проти населення Ізраїля, а через те в очах ізраїльських державних чинників її члени є звичайними злочинцями, а не політичними діячами.

В МАДРИДІ, ЕСПАНІЯ, ВІДБУВАЄТЬСЯ СУД НАД військовиками, які пробували недавно зробити державний переворот. Група адвокатів, які обороняють частину підсудних внесла чималу контроверсію в перебіг судового процесу. Ті адвокати внесли спільну заяву до суду, в якій вони твердять, що один з головних обвинувачених генерал Армада Альфонсо тримав контакт з королем Хуаном Карльосом і його постійно інформував про підготову перевороту, а король зі свого боку погоджувався з тими плянами. Генерал Армада був вихованком Хуана Карльоса в його молодечому віці й тому має великий вплив на на нього. Коли б суд прийняв декларацію тих адвокатів, то виникла б потреба, щоб король зложив свідчення в часі процесу, а це забороняє еспанська конституція. Еспанська преса й публічна опінія висловлює своє обурення поступуванням тих адвокатів, тим більше, що адвокат Рамон Гермосілля, який обороняє генерала Армаду, у своєму і його імені категорично заперечив ствердження заяви інших адвокатів. Дотеперішній перебіг процесу виявив великі розходження між тими, які приготовляли переворот.

ПРАВЕ КРИЛО АНГЛІЙСЬКОЇ ЛЕЙБОР ПАРТІЇ здобуло чималу перемогу на партійній конференції в Брайтоні, осягаючу перевагу у складі Виконавчого комітету партії. Дотепер склад Виконавчого комітету мав лівий характер, через що ліве крило переводило свою політику. Тепер ситуація змінилася, одначе не повністю, бо головою партії є Майкел Фут, речник лівого крила. Зате його заступник Денис Гілі є одним з лідерів правого крила й це дасть йому можливість при помочі Виконавчого комітету впливати на рішення керівних органів партії, а в першу чергу не допускати до компромітуючих ту партію лівацьких кроків. Тоні Бенн, провідник скрайньої лівиці в партії, висловив своє незадоволення вислідом виборів до Виконавчого комітету й заповів дальшу боротьбу за здійснення скрайніх лівих вимог.

СТВЕРДЖЕННЯ І ЗАКЛИК
ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Головна Контрольна Комісія в Канцелярії УНСоюзу (зліва): проф. І. Телюк, о. протопресвітер С. Біляк, д-р Б. Футей, мґр. І. Геврик і проф. д-р Б. Гнатюк.

Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу в складі: Богдан Футей, Іван Геврик, Іван Телюк, о. протопресвітер Степан Біляк та Богдан Гнатюк, закінчили в дні 18-го вересня 1981-го року перевірку за перше півріччя 1981-го року майна, діловодства й організаційного стану УНСоюзу, Видавництва „Свобода", Корпорації Дому УНСоюзу і відпочинкової оселі Союзівки .

Головна Контрольна Комісія ствердила наступне:

1. Майно УНСоюзу осягнуло в дні 30-го червня 1981 року суму 45,801.081 дол., виказуючи зріст майна за півроку на суму 612,594 дол. Сума зібраних вкладок за це півріччя виносить 1,530,047 дол. Пересічна відсоткова стопа від інвестицій перейшла 6 відсотків. У червні 1981-го року виплачено членам дивіденду на загальну суму 587,144 дол. Піврічні приходи в 1981-му році принесли суму 3,658.061 дол. і вони були в порівнянні із першим півріччям 1980-го року на 427,883 дол. більшими. Піврічні видатки у 1981-му році виносили 3,045.461 дол. і вони були у порівнянні з першим півріччям 1980-го року на 151,263 дол. більшими.

2. В організаційній кампанії за перших шість місяців 1981-го року приєднано 913 нових членів, в тому 510 дорослих, 283 в департаменті молоді та 120 з акцидентовими грамотами, забезпечених разом, на загальну суму 2,745,500 дол. Пересічна сума забезпечення усіх цих нових членів виносить 3,008 дол. Стан усіх членів на день 30-го червня 1981-го року нараховує 83,911, в тому 55,872 в департаменті дорослих, 21,184 в департаменті молоді та 6,855 забезпечених акцидентовами грамотами. З усіх 454 Відділів УНСоюзу поважне число не виявляло жадної активности в організуванні нових членів. Організаційний Відділ УНСоюзу продовжує платні оголошення на 16 українських радіопередачах. За такі оголошення виплачено у 1981-му році по кінець серпня 2,628 дол.

3. Рекордовий (секретарський) Відділ продовжує свою обслугу секретарів Відділів та забезпеченеву службу членству швидким та акуратним поладнуванням таких справ, як: перевірка й оформлення аплікацій та видача членам нових грамот забезпечення, оформлення усіх змін у забезпеченевих грамотах членів, точне вдержування обліку членства і зберігання архівів та документів УНСоюзу, включно із звітами та протоколами, та зокрема ведення кореспонденції із секретарями Відділів і членами.

4. Кошти видавання щоденника „Свобода" постійно зростають. Беручи це до уваги, Головна Контрольна Комісія рекомендує підвищити ціну передплати „Свободи" для працюючих членів УНСоюзу до суми 20.00 дол. річно, а для членів на пенсії — до 10.00 дол. річно.

5. У будинку УНСоюзу при кінці червня 1981-го року були винаймлені всі приміщення. Приходи Корпорації Дому УНСоюзу за перше півріччя 1981-го року виносили 1,006.291 дол., а всі видатки за цей сам час виказували суму 869,476 дол., що дало у висліді чистий прибуток на суму 136,815 дол. Зобов'язання Корпорації Дому УНСоюзу з кінцем червня 1981-го року виносили 13,363.123 дол., на що склалися: 8,142.423 дол. позички від УНСоюзу, 3,750.700 дол. позичок від членів на боргові зобов'язання і 1,470.00 дол. позички від банку „Коммершал Траст Компані".

6. Цьогорічний літній сезон на Союзівці пройшов успішно з участю понад 4,000 гостей, які провели свої вакації на цій оселі УНСоюзу. На Союзівці відбувалися теж зустрічі та з'їзди українських товариств та організацій, дитячі табори, курси українського народного танку (понад 100 учасників і учасниць) і

(Продовження на стор. 4-ій)

Дітройт вшанує пам'ять Володимира Івасюка

Дітройт, Мич. — Вшановуючи світлу пам'ять видатного композитора Володимира Івасюка, Метрополітальний Відділ УККА влаштовує тут концерт з оригінальною програмою. Концерт відбудеться у неділю, 25-го жовтня ц.р., о год. 3:30 по полудні, у залі Православної Катедри св. Покрови при вул. Еверґрін.

Програму концерту виконають „Гості з України" — Ліна Белюць, співачка-рецитаторка і Леонід Вербицький — композитор. Слово про Володимира Івасюка виголосить Михайло Смик.

Після святкової програми гутірка при каві й солодкім.

Квитки вступу можна купити в обидвох кредитівках, галерії ЕКО та членів Управи Метрополітального Відділу УККА.

У ВІРДЖІНІЇ ВІДКРИВАЄТЬСЯ ВИСТАВКА ПРАЦЬ Я. ГНІЗДОВСЬКОГО

Світ Браєр, Вірджінія. — **З нагоди 40-річчя майстра дереворізу і маляра Якова Гніздовського, в днях від неділі, 4-го жовтня до неділі, 25-го жовтня ц.р., тут відбуватиметься ретроспективна виставка малярства і графіки Якова Гніздовського, яка обіймає 40 років його творчої мистецької праці.**

Опісля ця ж виставка буде і в кількох містах Канади.

МОСКВА КРУТИТЬ І ПОГРОЖУЄ

Москва. — Опублікування американськими урядовими установами побудованої на докладних цифрах, взятих великою мірою з совєтських джерел, брошури під наг. „Совєтська мілітарна потуга" викликало велике враження в Москві.

Зміст брошури став предметом розмов як у колах міжнародних дипломатів, журналістів тощо, стаціонованих у Москві, так і серед совєтських офіційних чинників. Негайно після появи тієї брошури інформаційне агентство ТАСС розіслало совєтську відповідь на неї.

Совєтські урядові кола поспішилися, щоб зменшити вплив брошури й поданих у ній фактів та аналітичних оцінок в міжнародній публічній опінії, засобах масової інформації та ширших суспільних колах. Комунікат ТАСС додатково сконцентрував увагу на тій брошурі, а подані в тому комунікаті протиарґументи тільки підкреслили вагу цитованих у брошурі цифер і фактів. ТАСС пробує заперечити надмірну розбудову мілітарної потуги коштом власного населення, притягаючи до того вислови різних американських діячів: генерала Дейвида Джовнса, шефа Об'єднаного штабу американських збройних сил, колишнього секретаря оборони Гаролда Бравна, Александра Гейга, коли він ще був головнокомандуючим збройних сил НАТО. Всі ті вислови й оцінки названих керівників американського життя походять з-перед років і тоді вони були правдою. Але останнім часом Совєтський Союз скрайньою напругою всіх своїх сил і засобів до тої міри збільшив свою мілітарну потугу, що став загальною світовою загрозою. Але цього не було, коли Гейг був головнокомадуючим НАТО, ані коли генерал Джовнс подавав свої оцінки про відношення збройних сил Схід-Захід. Існуючу тоді рівновагу сил Совєтський Союз знищив своїми надмірними зброєннями й тепер постала конечність її привернути і для з'ясування цього власне видано брошуру „Совєтська мілітарна потуга".

Ще рік тому у Східній Німеччині не було совєтських ракет типу СС-20, а тепер вони там змасовлені і треба їм протиставитися, заки ще Москва готова їх використати для нападу, погроз, або простого шантажу.

Як звичайно у таких випадках совєтські чинники нападають персонально на Каспара Вайнберґера, секретаря оборони ЗСА за його інформації та за відповідні протипропозиції урядові ЗСА.

„Порадивши" собі в такий спосіб з даними й фактами, ТАСС такою загрозою закінчив своє багатослівне й неправдиве ствердження: „Совєтський Союз не буде байдужим, якщо б в американському арсеналі появилися ще могутніші типи зброї. Якщо це станеться, совєтські збройні сили отримають відповідні протизасоби".

РАДА ЦЕРКОВ ЗНОВУ РОЗДАЄ ГРОШІ КОНТРОВЕРСІЙНИМ РУХАМ

Женева, Швайцарія. — Речники Світової Ради Церков заявили 21-го вересня ц.р. кореспондентам, що 46 угрупувань із 17-ох країн світу отримають 587,000 долярів фінансової допомоги для „поборювання расизму". Найбільшу дотацію з цієї суми отримає полуднево-африканська народна организація, яка змагається проти білого уряду в Полудневій Африці і за встановлення держави Намібії.

Згідно з інформаціями ця група африканських партизан, на яку останньо був скерований удар військ Південної Африки в Анґолі, дістане 125,000 долярів на „адміністративні справи і правну оборону". Як відомо так званий визвольний рух Намібії веде вже 15 років змагання проти південноафриканського уряду, а випадовою базою цього руху є Анґоля, що знаходиться під повною політичною і військовою контролею Совєтського Союзу і комуністичної Куби, війська якої у числі понад 20,000 стаціонують там ще з часів війни. В Анґолі перебувають також совєтські військові дорадники у високому числі, доказом чого є забиті, поранені і переловлені совєтські вояки і старшини під час рейдів військових частин Південної Африки.

Решту сум отримають другі африканські рухи і деякі інші, між ними Ірляндська Визвольна Армія, деякі південноамериканські групи тощо. Досі Світова Рада Церков виасиґнувала для підтримки африканців 4,7 мільйона долярів.

Ці фінансові „операції" викликали деякі контроверсії серед членства Світової Ради Церков до якої нележать 300 протестантських і православних Церков, які репрезентують приблизно 400 мільйонів християн. До цієї Ради належить також контрольована Кремлем Російська Православна Церква Пімена і її „люди" мають чималий голос у вирішуванні різних справ на річних конференціях. Мабуть з причини цих контроверсій із Світової Ради Церков виступила минулого місяця Армія Спасіння.

В Америці

ОПИТУВАННЯ, ПЕРЕВЕДЕНЕ В НЮ ЙОРКУ Ассошієйтед Пресс і сіткою Ен-Бі-Сі, у якому висловив свою думку 3,401 голосуючий, вибраний будь-як по 94-ох виборчих станицях по місту, виявило, що виборці відношенням 7:3 не бажають бачити Гю Кері третій раз губернатором стейту Ню Йорк в наступній каденції. Між опитуваними були і демократи і республіканці. Демократи голосували відношенням 2:1 проти його поновної кандидатури. І також майже всі сказали, що одруження губернатора з грекинею-американкою, мільйонеркою Еванджеліною Ґулетас пошкодило йому, як губернаторові, в опінії виборців. Лише 6 відсотків опитуваних думали, що цей шлюб „допоміг його губернаторському образові".

З ОЛІМПІЯДИ, ЯКА ВІДБУДЕТЬСЯ В 1984 РОЦІ, як звичайно, будуть йти передачі телебаченням скрізь по Америці й по світі. Права передавати має вже телевізійна мережа Ей-Бі-Сі, і вона збере на цей „пакунок" найвище коштовних в історії спортових трансмітувань 600 мільйонів долярів. З того вже на 6-го жовтня призначено зібрати 15 відсотків. Мережа Ей-Бі-Сі, яка вже передавала вісім з десяти олімпійських передач за своє існування, платить 316,5 мільйона долярів за право передавати протягом 276 годин різні міжнародні спортові програми. В цих годинах буде передано 113,776 півхвилинних „комерційних одиниць" реклям.

РИБА У ВЕЛИКИХ ОЗЕРАХ, ОСОБЛИВО ПСТРУГ і лосось, так затруєна хемікаліями з виливних покидьків індустрії з поблизьких міст, що її не можна їсти поки не обідрати зі шкіри. Таке філе вже не є небезпечне для споживання.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправлять і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City N.J 07303

„Голокост" і Бабин Яр

У „Ню Йок Таймсі" з неділі 27-го вересня ц. р., на першій сторінці є повідомлення, що створився Комітет видатних жидівських діячів в Америці з участю кількох рабинів та під головуванням колишнього члена Найвищого Суду й колишнього амбасадора ЗСА в Об'єднаних Націях Артура Голдберга, для прослідження, чи і як американський Уряд, а також американські жиди, під час 12-річного правління в Німеччині Адольфа Гітлера та особливо під час Другої світової війни вживали будь-яких заходів, щоби протидіяти масовому і пляновому винищуванню жидів гітлерівським режимом. Ця „остаточна розв'язка жидівської проблеми", як Гітлер — Гімлер і Ґеббельс офіційно назвав нелюдське фізичне винищування мільйонів жидів в самій Німеччині та в усіх країнах, що їх окупували були німецькі війська у Другій світовій війні, дістало відому назву „Голокосту". Хоча в отому повідомленні про створення Комітету під проводом Артура Ґолдберга, людини, яка доказала свій протисовєтський світогляд як делеґат ЗСА на Гельсінкську Конференцію в Беоґраді сказало тільки про таку ціль комітету, яка спрямована на прослідження американської закордонної політики, що мала б якийсь зв'язок з акцією у користь переслідуваних жидів в Европі, то не відомо, чи не виринуть в ході того слідства, яке напевно охопить переслухування численних осіб поруч із студіями над існуючими архівними матеріялами, — якісь такі моменти, які відомі нам із жалюгідного фільму „Голокост", де спаплюжено українців, поляків і балтійців, як здогадних помічників у винищуванні жидів.

Водночас, у недільному додатку до того самого числа „Ню Йорк Таймсу" появилася велика стаття „Бабин Яр", з новою серією україножерних фальшів, наклепів і образ на адресу українців, мовляв, антисемітів і прислужників гітлерівського режиму в Україні, що допомагали німецьким катам вбивати жидів і хоронити їх у Бабиному Ярі. Авторкою тієї статті є Лусі Давідовіч, авторка книжки „Війна проти жидів", втриманої у такому самому україножерному дусі. Ця американсько-жидівська письменниця, ніби інтелектуалка, далі занурена по шию у морі антиукраїнських брехень та історичних фальшів. Нам відомо, що вона вже давніше дістала була листи від видатних українських діячів із протестами і спростуванням її невірних тверджень, але вони не мали ніякого впливу на її ворожий українцям світогляд. Але тепер не йдеться про одну авторку однієї статті. Ідеться про міжнародно відомий і поширений, найбільш авторитетний і поважний американський щоденник, яким є „Ню Йорк Таймс", про його видавців і редакторів. Ідеться про велетенські впливи того щоденника на американську й міжнародну громадську думку та ідеться взагалі про зловживання свободою друку для очорнювання українського народу і ширення фальшів про Україну й українців.

Тому замало, щоб хтось з-посеред нас з власної доброї волі й ініціятиви написав протестаційного листа до редакції „Ню Йорк Таймсу". Така стаття вимагає масового протестного відгуку. Хто займеться організацією такої акції? Вже не раз і не два говорилося про те, що одною із найперших місій української вільної громади в діяспорі є ширення правди про Україну і спростування фальшів, що їх ширять про Україну її вороги. Були навіть вістки про творення окремих Комітетів чи Комісій для цієї справи, і скидувано вину за продовжування протиукраїнської друкованої кампанії на наші наукові установи, які ніби повинні займатися з'ясуванням правди. Але це не діло наукових установ, а репрезентаційного представництва цілої громади, це діло найбільш авторитетного чинника, яким повинен бути провід цілої української громади в Америці та в діяспорі. Де є цей провід, де є таке авторитетне представництво українського вільного суспільства?

Знаємо, тепер існує в українській вільній громаді заколот і настала пустка на місці, на якому повинен би стояти авторитетний провід громади. Але вже й раніше, перед злощасним XIII Конґресом Українців Америки не було такої станиці, яка постійно стежила б за напастями, друкованими в міжнародній пресі проти українців, та спростовувала їх рішуче й доцільно. Замість такої конструктивної і потрібної для для добра України роботи, для справи доброго імени українського народу, ми витрачали масу часу й енерґії на внутрішні чвари, на поборювання одних одними. Появлялися і тепер раз-у-раз появляються в деяких органах української преси пашквілі на різних видатних діячів, появляються статті й замітки, які є глумом над кодексом етики українського журналіста. Немає керівного чинника, немає проводу, свідомого обов'язку боротися проти ворогів, а не рідних земляків.

Тепер виринула знову справа україножерної неспровокованої атаки проти українства. Хто організуватиме реакцію на цю нову атаку?!

Ярослав Гайвас

„СОЛІДАРНІСТЬ" ПРО ЛЕМКІВ

I

Прогнання лемків з їхніх прадідних земель польською владою, які вони замешкували від непам'ятних часів та які вони своїм потом перетворили з пралісів і пущ у квітучі села та міста, належить до найбільших злочинів Другої світової війни й створеного нею ладу. Досьогодні невідомо, скільки лемків прогнано, бо польська влада не потурбувалася про зібрання й збереження статистичних даних. Важким і болючим для лемків був факт, що їхні польські сусіди на Лемківщині, а відтак на землях, де закинено лемків, ставилися до них ворожо, нелюдсько. Але неминуче надходить час, коли в справі лемків мусить прийти розв'язка.

Тільки поворот на свою землю

Справедливо розв'язати цю проблему, а це значить дозволити лемкам повернутися на їхні рідні землі, вимагають не лише вони самі, розсіяні по західній Польщі, але щораз більше відчувають конечність того поступові кола польського суспільства, а навіть тут і там урядові польські чинники починають про те згадувати. Значна частина передових польських громадян відчуває глибоку історичну несправедливість і безглуздя доконаних насильств на лемках. До тієї частини польського суспільства належать також провідні кола незалежної польської профспілкової системи „Солідарність". У тижневику, видаваному профспілкою „Солідарність" також під такою самою назвою, в ч. 20-ім з 14-го серпня ц. р. появився великий і повний вирозуміння артикул про лемків п. з. „Лемковє" (польська назва для лемків). У тому артикулі відбито погляди на справу лемків у Польщі значної частини членства цієї профспілкової системи, а зокрема її керівної верстви.

Перший крок

Уже публічне порушування цієї справи є великим і позитивним кроком уперед. І хоч багато в тому артикулі не відповідає правді, є кривдяче для лемків і характеризує радше перестарілі погляди польських шовіністів у відношенні до українців, але обговорювання цієї справи на сторінках офіційного органу профспілки подає надію, що вже недалеко те майбутнє, коли світліша частина польського суспільства зрозуміє її і буде домагатися її розв'язки. Поява цього артикулу свідчить, що проблема лемків стає наболілою у польському суспільному житті, що багато поляків цікавиться нею, що багато серед поляків свідомі великої кривди, вчиненої лемкам соціялістичною Польщею при значній підтримці польського суспільства та що її треба полагодити. Верхи й ліси від Хрищатої на Сході та від річки Ослави і аж до Попраду на заході занедбані й сумні й неначе кличуть за поворотом лемків. Павло Стефанівський, бард лемківського життя у своїй поезії „Лемко на суді" пише: „Чи ти був в лісі? Говори ж! Так, чи ні ? — Так, високий суде. Там є мій дім . Ліс."

Обговорювана стаття виразно нерівна й незрівноважена. В ній видно, що навіть поступові поляки не знають на яку стати. Вони бояться українства, присутности українців у Польщі. Щойно в теорії у них світає зрозуміння, що українці-це природні їхні союзники вільної, суверенної Польщі, самостійної польської держави на польських землях і тому українству треба з найбільш очевидної польської точки зору, в ім'я інтересів польського народу сприяти, а не тікати від нього, не створювати для нього труднощів. І тому в цій статті з одного боку правильні оцінки недавно минулих подій і доречні висновки з них, але є також глибокі помилки, фальшиво з'ясовані факти, а навіть нездорові для українців і для самих поляків, а зокрема для лемків у Польщі небезпечні й кривдячі пропозиції.

Дещо з історії

У цій статті невірно представлено історичне минуле, а побіжно переглянено події, які попередили виселення лемків з їхньої землі. Автори, чи автор статті намагаються відірвати лемків від українського народу. Для них, чи для нього це „руснаки", „чухоньки", „куртяки", а на кінець лемки. В цій статті написано: „Лемки — це „русини", які ніколи не вважали себе частиною України". Яке це дуже відважне й дуже неправдиве твердження! Так само твердили польські воєводи й старости на протязі 20 років поверсальської Польщі, але, не зважаючи на їхні величезні зусилля відірвати лемків від України й українців, їм це не вдалося.

Шкода, що редактори „Солідарности" тримаються тих старих шабльонів, що їх засудило й відкинуло саме життя. Тижневик „Солідарність" з признанням підкреслює факт, що гітлерівцям не вдалося в часі Другої світової війни зробити лемків інструментом своєї політики так, як це вдалося їм з польськими ґуралями, створивши з них „ґураленфольк". Одначе в статті замовчано про причину тієї гідної постави лемків. Та ж власне причиною того було, що вони, лемки, почували себе невід'ємною частиною українського народу, а не тільки лемками. Вони саме тоді творили самі своє нове життя разом зі своїми українськими священиками, учителями, кооператорами, з українською місцевою адміністрацією й поліцією. Ті свої здобутки, створені протягом декількох років Другої світової війни, вони намагалися зберегти після закінчення тієї кривавої війни. Совєтський уряд і його польські тодішні вислужники хотіли це зірвати і тому вже восени 1944 підписали договір нової польської влади з урядом УССР про добровільну репатріяцію лемків з їхніх прадідних земель до СССР, або, як говорилося в тому договорі „на територію Української Радянської Совєтської Республіки".

(Продовження буде)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

ред. Лев Яцкевич

Урбаністична футурологія

Згідно з прогнозами демографів та статистиків, — населення нашої землі в році 2050 дорівнюватиметься 15 більйонам, а в році 2100 — 40 більйонам. При такій кількості населення та постійній його міґрації до міст, поширення міст буде проходити у вертикальнім напрямі. До речі, той процес уже почався на початку цього сторіччя будовою хмарочосів, чи пак хмаросягів. Одним з виявів тривимірної урбаністики майбутнього, слід вважати проєкт т. зв. „Габітату 67", виставленого 14 років тому на світовій виставці „Експо — 67" в Монтреалі.

Недавно західньонімецький архітект Р. Ґабрієль запроєктував дуже оригінальний житловий будинок, що вміщатиме 25,000 мешканців. Цей будинок має форму хмарочосової вежі, висотою 1,250 метрів. Ще один, сміливий проєкт „міста-вежі" виготовив англійський архітект М. Фришмен. Його „піднебесний" будинок має 850 поверхів, 3,200 метрів заввишки. В такім будинку можна буде примістити півмільйона людей, тобто всіх мешканців сьогоднішнього Львова.

Проєкт хмарочосного міста

Ще інший проєкт хмарочосного міста майбутнього запроєктував відомий американський архітект Ф. Л. Райт. Його хмарочос має оригінальну форму стрункої, трибічної іглиці, висотою поверх 1,000 метрів. Стрижень цієї споруди становитиме сталева щогла, впущена в землю, 100 метрів завглибшки.

На тій щоглі будуть заякорені підлоги і стелі всіх поверхів, зв'язані на обводі сталевими линвами, що виходитимуть з вершка славетної конструкції цього хмарочосу. Плянований будинок матиме 528 поверхів, пов'язаних комунікаційно шістьма віндами, з модерним погоном атомної енерґії із швидкістю пороху 100 кілометрів на годину. Цей футуристичний хмаросяг розрахований на 130,000 мешканців та становитиме адміністраційний осередок майбутньої, міської метрополії.

Ще з іншим проєктом — „ідеального міста" виступив французький архітект Дж. С. Мазе. Він запроєктував будинок у формі ґігантського, стятого стіжка, що вміщав би в самій середині, різні промислові фабрики з погоном атомової енерґії, а в зовнішній частині — житлові приміщення. Ця стіжкова споруда мала б три сектори, між якими пробігали б у формі кола, широкі, комунікаційні артерії.

Такі високі стіжки, чи радше житлові кіпці, відділені просторими, рільничими смугами й парками були б сполучені підземною залізничою комунікацією. У підміських парках були б розташовані школи, спортові стадіони та летунські майдани.

Пірамідні будинки

Але з найбільш сміливим проєктом, майбутнього будинку — міста виступили японці. Він має форму величезної піраміди, 600 метрів заввишки, що її обтяжну конструкцію становили б два залізобетонні трикутники, що перетиналися б під прямим кутом. На всіх поверхах тієї піраміди можна було б примістити 30,000 мешканців. Доступ до поодиноких житлових приміщень мав би відбуватися за допомогою вінд та рухомих сходів. У тій житловій піраміді передбачено також школи, крамниці, ресторани, кінотеатри та інші приміщення для публічного вжитку. Цілий ряд таких пірамідних будинків мають побудувати вже в 1980-их роках, недалеко найбільшого міста світу Токіо.

У проєкті ЗСА, що завжди вели перед у футуристичнім будівництві, є побудова ґігантного залізобетонного та сталевого скелету, на якому буде завішений цілий ряд домів в формі граняків, вальців і куль. Ті будинки були б сполучені між собою за допомогою мешкальних вінд та літаків. Летунські майдани були б розташовані на різних поземах та на самім вершку тієї хмарочосної будівлі, 1,500 метрів заввишки.

Останній приклад урбаністичної футурології — це підбігунові міста, що матимуть власний, штучний мікроклімат, незалежний від температури довкілля. У той спосіб в околицях сьогоднішньої Антарктиди, можна буде побудувати міста, в яких його мешканці не будуть відчувати суворости полярного підсоння. Ті міста були б сполучені висною, однорейковою залізничою комунікацією з підбігуновими летунськими майданами, які становили б єдиний контакт мешканців тих міст з цивілізованим світом. Ціле місто було б приміщене під прозорою копулою, під якою мали б приміщуватися парки, спортові стадіони та місця для розваги мешканців тих міст.

ОСКАРЖЕНИЙ У ЗАМАХОВІ НА ПРЕЗИДЕНТА

Джан В. Гінклі, мол., у вівторок, 28-го вересня повідомив федеральний суд, що він покличеться в своїй обороні на „тимчасове божевілля", а такі люди „не відповідальні за свої дії". Дж. Гінклі не відмовляється від того, що він стріляв у Президента 30-го березня.

Ольга Кузьмович

ЧИ ВМІЄМО ОЦІНИТИ?

У крутіжі подій, у постійному шуканні за часом, що ніяк не хоче стояти на місці, ми навіть не спостереглися, що оце вже п'ять років у Ню Йорку стоїть і закріплюється бастіон української народної культури та найкращої форми її пропаганди в американському середовищі — а йому на ім'я Український Музей.

Усе ще у скромних приміщеннях на Другій авеню, які вперше ми оглядали при його відкритті — Український Музей за цих декілька років щораз ширше розтягає крила і щораз тривкіше застоює собі місце серед культурних осередків міста Ню Йорку. Це виразно можемо бачити, коли переглядаємо книгу відвідувачів, де 50 відсотків неукраїнських прізвищ, це відчуваємо із прихильних рецензій в іншомовній пресі, а також у признаванні допомог, хоча і дуже скромних, в порівнянні з іншими музеями. Значить, п'ять років наполегливої праці дало свої позитивні висліди.

П'ять років праці та ентузіязму в першу чергу Союзу Українок Америки, що був ініціятором музею і є найбільшим його фінансовим спонзором і п'ять років спільної праці малого гурту громадян, знавців народного мистецтва і музейних фахівців.

Сьогодні всі вони можуть зі спокоєм і вдоволенням сказати, що виконали своє завдання. Але у це вдоволення закрадається крихітка гіркости. Бож ніде правди діти, чуже оточення і чужі фахівці та критики зуміли краще оцінити Український Музей, як своя громада. Хоча кожна із дотеперішніх виставок, так дбайливо підготованих, була своєю тематикою так близька серцю кожного українського глядача (як ось, наприклад, писанок, обрядового печива, народного вбрання, різьби чи останньо рушників) — наша публіка була радше холодна або стримана у виявах признання чи захоплення музеєм. Видавалось, що немов і в тому випадку, як у багатьох інших проявах нашого українського громадського життя, більшість прийняла засаду: „Моя хата з краю". Легко, дуже легко приходять кожному слова критики чи навіть похвали, але коли зайде мова про діла, тоді вже краще таки стояти ...осторонь.

Ця байдужість нашої громади на різні прояви нашого життя, це ще один доказ існування цієї „мовчазної більшости", яка часто своєю мовчанкою шкодить і про яку ми писали в іншому аспекті на сторінках цього часопису.

У випадку Українського Музею байдужість проявляється в погляді, що коли одна установа чи група була ініціятором і працює для нього, тоді вже іншим не треба допомагати і журитися його долею. А це зовсім не так. Добре, що маємо одну організацію, що поставила собі як пріоритет долю Українського Музею, але до втримання його у майбутньому і до його розвитку треба зрозуміння і допомоги куди ширшого кола зацікавлених.

Український Музей належить до тих дуже нечисленних інституцій, які мають ясне і тривке завдання ширити і закріпити справжню, чисту українську культуру, без ніяких побічних партійних, групових чи особистих цілей. А це дає надію, що музей буде існувати куди довше, як десятки українських установ, що вже сьогодні завмирають, або така доля чекає їх в найближчому майбутньому.

Тому, коли саме тепер Український Музей робить підсумки перших п'яти років існування, наша спільнота після них може легко оцінити широкі можливості його на майбутнє. Але до використання цих можливостей треба допомоги і підтримки так психічної, як і матеріяльної, не горстки людей а широкого загалу. Могло б здаватися, що Український Музей на такому рівні, у столиці Америки, це інтерес не лише української громади в Ню Йорку, але далеко поза його межами. Однак, як досі, цей інтерес зрозуміли знову лише ініціятори музею. Як нас інформують, окремі округи Союзу Українок Америки заплянували ряд імпрез та акцій для відзначення п'ятиріччя Українського Музею. Усе ж започатковує їх, як пристало Округа Ню Йорк широкою продажжю жетонів у користь музею, що буде переведена в найближчу неділю, 4-го жовтня біля усіх церков та окремим вечором із відповідною програмою про музей, який заплянований на день 9-го жовтня у Літературно-Мистецькому Клюбі.

У самому музеї відбуватиметься в тижні між 4-им а 11-им жовтня ц. р. ряд показів окремих ділянок народного мистецтва, що призначені для широкої публіки.

Головним завданням усіх цих імпрез, показати важливість і вартість Українського Музею нашій громаді. Коби ця громада зуміла хоча тепер це належно оцінити і мати більше зрозуміння до потреб і завдань Українського Музею.

Фалина Любінецька

НА ЗУПИНКАХ МИНУЛОГО З СУЧАСНИМ

(Пам'яті д-ра В. Прокоповича у першу річницю смерти)

IV

Але провів він у цьому таборі ще й інше Різдво. Ескортуючи у Свят-Вечір як лікар важко хворого до лікарні, він наткнувся в одному відпочинковому пункті на самітнього чоловіка. Цей чоловік сидів за столом, на якому лежав хліб, побіч запалена свічка, а самітник читав біблію. Довгий погляд очей і вони... пізнали себе зі... Львова... Але мовчали про те. І тільки в поворотній дорозі, коли Влодзьо сягнув рукою у кишеню, найшов там кусок настільного хліба, загорнутого в папір, на якому було написано „Я пізнав вас".

І з цього часу постійне нервове напруження, щоб адміністрація не знялась хто він. І ще ця безперервна самоконтроль, щоб часом у сні не сказати якогось українського слова... І так роками...

Діброва, 23-го серпня 1980 року. Чудова соняшна днина, одна із тих, що нам дарує ще прикінцеве літо. Сходжу стежиною на дорогу, а мені назустріч Влодзьо. Йде гнучким молодечим кроком у пестрому купальному одягу.

— Добрий день! — гукає.

Прошу його на балькон, де ми всі гріємось до сонця. Влодзьо сідає біля поруччя. (Так і бачу його!). Йде розмова про патріярхат, про громадські справи, про політику (він залюбки говорив на ці теми), а там сходить і на особисте. Досі Влодзьо ніколи про те не говорив. А ось тепер розказує про свої задуми, про свої успіхи і невдачі. Говорить довго і... сумно, а накінець додає:

— І ще смерть Івана...

До його руки крізь огорожу пролізла гілка жасмину. Він зриває її і починає скубти. Говорить і... скубе.

— Іван був для мене не тільки братом, він був для мене дорадником і другом. А тепер я залишився сам. Махнув рукою:

— Ех, таке то воно — життя!

Останні листочки жасмину опали з-під його пальців на землю. Влодзьо підніссь, і проходжуючись по бальконі, ще проказував:

— Ліквідую усі свої маєткові справи, залишаючи собі тільки мешкальний дім.

Ми сиділи за перекускою таки на бальконі і говорили вже про щоденні справи.

Нараз Влодзьо підніссь і сказав до свого помічника, який косив траву на його ділянці:

— Стів, їдемо додому!

Я проводила їх до авта. При-кермі Стів, а Влодзьо вихиливсь крізь вікно і довго кивав мені рукою:

— У четвер на другий тиждень побачимось.

Авто поволі котилось доріжкою вниз. А по дорозі до хати мене переслідувала думка:

„І чого це Влодзьо сьогодні так саме заговорив ?"

Сонце стояло вже на обрії. День кінчався.

Детройт, 3-тє вересня 1980 р. Увечері телефон:

— Помер д-р Прокопович! —

Провалля.... Глибоке родинне провалля, вилім у лікарському світі, прорив у суспільному житті.

* * *

Стою на порозі кімнати ч. 554 у Північно-детройтському шпиталі, де вже від кількох місяців перебуває пані Степаниди, і не маю відваги туди поступити. Що сказати їй як висловити своє співчуття, і чи знає вона взагалі про несподівану смерть сина.

А вона, як звичайно, сидить у високому фотелі проти дверей. Пізнала мене:

— Ходи но, ходи ближче. Я думала, що Влодзьо поховає мене, а тимчасом я ховаю його. Воля Божа!

Похилила голову, якийсь час мовчала, ніби щось пригадувала, а далі стала розказувати:

Мала я їх восьмеро, моїх любих діточок. Троє померло ще маленькими, а інші вже дорослими: Найперше Руня в Австрії, потім Любко в Україні, відбувши на Сибірі довге заслання... потім Іваньо..., а тепер... (мовчанка) і Влодзьо. Був вчора вполудне у мене. А ввечері прибігла Христуня і кинувшись на ліжко, плакала... плакала, повторяючи:

— Тато вмер... тато вмер... тата вже немає...—

Пані Степанида похилила голову, закрила руками очі, а тілом її пробігали дрощі...

А потім раптом опустила руки, піднеслась її голова і вона сказала твердим голосом:

— Дай мені напитись зимної води.

І стала продовжувати розповідь про своїх дітей:

— Залишилась ще тільки моя наймолодша дитина — Рися, але вона далеко в Канаді.

А життя котилось своїм шляхом.

Переживши на своєму 99 році життя цей новий удар, пані Степанида по якомусь часі прийшла до рівноваги. Як і давніше, сиділа у своєму шпитальному фотелі проти дверей. Кожного дня вранці відвідував її священик з Найсвятішими Дарами, потім приходив до неї лікар, близький приятель Влодзя, а від полудня вона очікувала відвідувачів. Найперше своєї внучки Христини, яка була в неї кожного дня, а потім й інших відвідувачів, яких не бракувало, бо шпиталь находиться в українській дільниці.

Заходила і я до пані Степаниди. У розмовах звертала я увагу на давні часи і людей, яких вона знала. Тоді вона неначе оживала. І пливли довгі детальні розповіді віджилих днів...

Востаннє бачила я пані Степаниду у Світлий Понеділок. Ми обмінялись свяченим яйцем, любувалась пасочкою, а Христя, замочивши пальці у воду, кропнула бабці в обличчя:

— Ми тобі, бабцю зробили сьогодні „обливаний понеділок," — сказала.

Бабця легковажно махнула рукою:

— Та який там „обливаний понеділок"! То в нас було колись. Молоді, молоді біля церкви і забава. Ще й яка! Правда? — звернулась до мене. Сміялась.

Христя відійшла, а я ще залишилась деякий час. Споживаючи вечерю, пані Степанида говорила:

— Мені той харч не смакує, але я мушу їсти, бо хочу дожити 100 років! То, то будуть уродини! А мені бракує вже тільки півтора року!

На підвіконні біля її фотелю праворуч цвіли фіялки, а на стінній дошці ліворуч споглядали на неї фотознімки її і її родини. А в самому низу-найбільша знімка Влодзя. Із неї

(Продовження на ст. 5)

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

ЧИСЛО 8 ЖОВТЕНЬ 1981

П'ятиріччя Українського Музею

Третього жовня 1981 року скінчиться п'ять років існування Українського Музею в Ню Йорку. Це дає нагоду поглянути критично на пройдений шлях і накреслити мету на найближчі роки.

Сьогодні нема сумніву, що створення УМ було одним з найконструктивніших і потрібних рішень Союзу Українок Америки. Багато осіб віддавна відчувало потребу українського музею в Ню Йорку, метрополії усього світу. Відбувалися розмови в приватних колах, прилюдні дискусії, писано статті на цю тему. Так минали десятиліття. Українська громада, мабуть, ніколи не вийшла б була поза розмови, побожні бажання та мрії, якби не СУА, який без багатослівности і дискусій, з типовою діловитістю і послідовністю, такий музей створив. І не тільки створив, але увесь час ним піклувався. Матеріяльна, моральна, організаційна підтримка такої потужної і здисциплінованої організації як СУА була істотною для розвитку Українського Музею.

Завдяки існуванню та діяльності УМ ми, українці, себе утвердили — заманіфестували свою присутність в культурному центрі Америки й усього світу. УМ став частиною культурного життя Ню Йорку. Про його програми пишуть американські довідники і газети, включно з „Н. Й. Таймсом". Наприклад, весною цього року протягом двох тижнів „Н. Й. Таймс" вмістив три довші замітки про виставки в нашому музеї. Щонеділі ця газета у своїй рубриці музеїв інформує про виставки в УМ.

П'ятирічне існування УМ довело, що існує зацікавлення українським мистецтвом. Більшість відвідувачів нашого музею є не-українці. Музей відвідують люди з різних стейтів Америки, також туристи з Канади, Европи, Азії, Африки, Австралії. Їхні коментарі у книзі відвідувачів сповнені захоплення. Писала одна відвідувачка: „Ню Йорк став багатшим завдяки існуванню Українського Музею". Запитаймо, яка українська установа, яка українська імпреза притягає стільки чужинців і спонукує американську пресу писати про неї, а телевізійні станції (американські і німецькі) посилати до неї своїх репортерів?

В американських професійних колах УМ вважають за найцікавіший і найдинамічніший з-поміж так званих малих музеїв міста Ню Йорку. УМ має вже понад тисячу членів, більше як деякі великі американські музеї. У двох статтях останньої весни і минулого року „Н. Й. Таймс" писав про музеї та інститути, які репрезентують чужі культури і які варто відвідувати, включивши і наш музей поміж тих кільканадцяти інституцій, переважно великих держав як Франція, Німеччина, Китай, Скандинавські країни й інших.

Як своєрідне визнання високого професійного рівня УМ може служити факт, що федеральний та стейтовий уряди і деякі приватні фундації щорічно підтримують його своїми дотаціями. Цього року ці дотації принесли 30 тисяч долярів.

Український Музей продовжуватиме свою типово музейну діяльність і в наступних роках. Він далі збиратиме вартісні музейні експонати, буде їх описувати, студіювати, записувати в каталоги, зберігати від знищення, буде влаштовувати виставки, курси дереворізьби, вишивання, писанкарства, роблення різдвяних прикрас і т. п. Крім постійної виставки народних строїв, будуть улаштовані однорічні виставки: 1982 року — виставка фотографій зруйнованих церков Києва, 1983 року — виставка фотографічної документації з життя українців у ЗСА і т. д. Також буде здійснена програма пересувних виставок в американських музеях в різних містах Америки.

Перед Управою УМ стоять ще ширші завдання. Насамперед УМ мусить стати більш репрезентативним музеєм української культури. Поруч етнографічної збірки, мусить розвиватися історичний відділ (якого початком стала фотографічна документація української іміграції в ЗСА), мусить бути створений образотворчий відділ і, можливо, музичний. УМ уже має картини, подаровані нашими видатними мистцями, ще більше має обіцяних приватними колекціонерами.

Другим завданням буде здобути більше приміщення. Це найпекучіша потреба. У своїх коментарях відвідувачі найчастіше висловлюють жаль, що музей такий малий, хоч має цікаві і вартісні експонати.

Третє завдання — це забезпечення майбутнього існування і розвитку Українського Музею. Щоб це здійснити, треба збільшити Фундацію Музею, до якої жертводавці можуть вкладати свої дрібні чи більші пожертви. Також треба заохочувати наших громадян творити окремі фонди свого імени. Два такі фонди вже створено і маємо надію, що їх незабаром буде більше.

Усі ці пляни вимагають великих зусиль, ентузіязму й грошей. Утримування і розбудова музею це коштовна річ. Проте ми певні, що створення повного, репрезентативного Українського Музею в Ню Йорку було б одним з найбільших досягнень українців, яке піднесло б нас до рівня великих державних народів. Україна має такий людський, економічний і культурний потенціял, щоб стати великою нацією-державою. Нам, членам цієї нації, треба думати на широку скалю і творити вартості, гідні нашого народу. Свідомість того, що ми маємо такий потенціял зобов'язує кожного з нас до більших зусиль і більших вимог до себе самих.

Ми певні, що знайдеться серед українців досить людей, що зрозуміють цей апель і допоможуть здійснити наші пляни розбудови Українського Музею. Доки ми ставимо собі таку велику мету і за неї активно боремось, доти будемо живою, динамічною й здоровою спільнотою.

Б. Цимбалістий

Колекція фотографій Музею зростає

Фотографія з колекції Музею: Аматорський Драматичний Гурток, Сиракюзи, Н.Й. 1910 р.

Від вересня 1979 року Український Музей збирає фотографії, що ілюструють історію української іміграції у ЗСА. Пізніше Музей також почав збирати фотографії історичного значення, виконані на Україні і в країнах українського поселення.

На початку 1983 року Музей плянує влаштувати виставку фотографій, що віддзеркалюють різні періоди життя українців в Америці. Уже зібрано понад 300 таких фотографій, деякі з них зроблені в кінці минулого і на початку цього століття. Є фотографії політичних демонстрацій, що їх улаштовували українці, фотографії театральних груп, українських політичних та культурних організацій, підприємств.

Але потрібні ще фотографії, щоб повніше відбити історію. Український Музей знову звертається до всіх, хто має цікаві фотографії, збагатити ними музейну колекцію. Можна не передавати фотографію Музеєві, а лише позичити. Буде зроблена копія, а оригінал повернений власникові.

Фотографії можна слати просто до Українського Музею (203 Second ave, New York, N.Y. 10003). Прохаємо рівночасно подавати відповідні інформації про кожну фотографію.

МУЗЕЙ ВІДКРИТИЙ

П'ять днів на тиждень (від середи до неділі включно) від 1 до 5 год. по полудні. Вступ для дорослих 1.00 дол., діти і пенсіонери — 50 центів, члени Українського Музею безплатно

ЧЛЕНСЬКА ЗАЯВА

Бажаю (-ємо) стати членом (членами) Українського Музею в Нью Йорку в такій категорії: (прохаємо зачеркнути):

Звичайний член	$ 25.00 річно ☐
Пенсіонер	10.00 річно ☐
Студент	10.00 річно ☐
Родина (батьки і діти до 18 р. життя)	50.00 річно ☐
Допомагаючий член (родина або особа)	100.00 річно ☐

Прикладаю добровільну пожертву в сумі ....

Коли добровільні пожертви досягнуть суми $500.00, жертводавець буде іменований *добродієм* Українського Музею. Коли пожертви досягнуть $1,000.00, жертводавець стає *меценатом* Українського Музею. Жертводавець, що дасть $5,000.00 стає *фундатором* Українського Музею.

Щоби мати право голосу на загальних зборах Українського Музею, жертводавці добродії, меценати і фундатори мусять стати членами музею, складаючи свій річний членський внесок.

Пожертви для Українського Музею можна відтягнути від прибутків при виповнюванні податкових форм (tax exemption)

Name .... (please print)
Address ....
....
Tel: ....
дата ....
підпис ....

Ім'я і прізвище ....
по-українськи, друком

Чеки просимо виповняти на:

The Ukrainian Museum
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

Нові члени Українського Музею

(від 1-го квітня до 31 серпня 1981 року)

Допомагаючий член: д-р Іван Кохан, Оксфорд, Огайо.

Родини: Андрій і Катерина Бук, Гантер, Н.Й.; Лавро і Оксана Полон, Каюга Парк, Н.Й.; д-р Ігор і Марта Федорови, Аллентавн, Па.; д-р Юлій і Марія Химинець, Пассейк, Н.Дж.

Звичайні члени: стейт Ню Йорк — Надія Гробельська, Лариса Зелик, Анна Лемеха, Юліяна Осінчук, Валентина Третяк, Реймонд Холевка - місто Ню Йорк; Евстахія Гойдиш, Вестбері; Д.Якубович, Скенектеді; д-р Джон Кравчук, Гемпстед; Гелен Остапюк, Рочестер; Любомир Зобнів, Бінгамтон.

Стейт Ню Джерзі — Анна Бояр, Седдл Рівер; Марія Віршук, Тайтусвілл; Марія Гатала, Савт Рівер; Ірина Кузьма, Шонган Лейк; Лідія Козак і Володимира Шипайло, Ратерфорд; Олександра Мочула, Клифтон; Дарія Рудакевич, Пассейк; Теодосій Самотулка і Ірена Свістель, Принстн; Оксана Шандор, Едисон.

Стейт Коннектикат — Надія Троян, Вотертавн; Іван Хомяк, Бриджпорт.

Стейт Пенсильванія — Оксана Кіпа, Аллентавн; д-р Роман Кос і Василь Кострицький, Філядельфія.

Інші стейти — Марія Дурбак, Чикаго, Ілл.; д-р Дмитро Кострубяк, Балтимор, Мд.; Дарія Чайковська, Шерман Овкс, Каліф.; Люція Медицька, Парма, Огайо.

Пенсіонери: стейт Ню Йорк — о. Володимир Базилевський, Тетяна Богачевська, Текля Гусяк, А.Кнорр, Леонтій Крушельницький, Ярослава Левицька, Ольга Овсянецька, Володимира Падох, Максим Паньків, Галина Сегейда, Антін Станко - місто Ню Йорк; Євгенія Чорнописка, Рочестер; Станіслава Гребенюк, Людонвілл; Ольга Маселко, Вотервліт.

Стейт Ню Джерзі - Теодора Герасимович і Осипа Кобзар, Клифтон; Джозеф Ярема, Норт Плейнфілд; Стефанія Повалчек, Тайтусвілл; Микола Шеремета і Роман Порецький, Джерзі Сиіті.

Стейт Огайо — Богдан Маланій, Кентон; Євгенія Дубас, Парма.

Інші стейти — Євдокія Барнич, Гемтремк, Мич.; Параска Олексіюк, Філядельфія, Па.

Всього за час від 1-го квітня до 31-го серпня 1981 року до Українського Музею приєдналися: один допомагаючий член, чотири родини і 57 членів.

СПРОСТУВАННЯ

В списку відділів Союзу Українок Америки, які стали меценатами Українського Музею (Свобода, 19-го травня ц.р.) пропущено 13-ий Відділ з Честера, Пен., який став меценатом вдруге. Просимо вибачення за цей недогляд.

Адміністрація Українського Музею

ПОЧИНАЄТЬСЯ ТИЖДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Ню Йорк, Н. Й. — З приводу п'ятиріччя Українського Музею тут у часі між 4 і 11-им жовтня ц.р. відбудеться ряд показів та імпрез доступних для широкої публіки.

Початок до того відзначення дала Ірена Твердохліб з Рочестеру Н. Й., яка в дні 20-го вересня демонструвала в галерії ОМУА роблення т. зв. вибійок. У тижні призначеному на відзначення п'ятиріччя Музею будуть в суботу 3-го і в неділі 4-го і 11-го жовтня у приміщеннях Музею такі покази різних видів народного мистецтва: ткання (на верстаті) — Ірена Демчишин; вишивання — Л. Волинець і Л. Зелик; виконання писанок — Христина Фіорі; різьба у дереві — Михайло Черешньовський, Іван Симчин та інші учні мистця Черешньовського; гердани — Таня Кейс; роблення прикрас в шкірі у стилі українського народного мистецтва — Роксоляна Климук.

Управа Музею заохочує публіку взяти участь у тих цікавих показах, а при тій нагоді відвідати Український Музей та поцікавитися загально його працями та здобутками впродовж п'яти років.

МУЗЕЙ ВЛІТКУ

Екскурсія студентів Fashion Institute, Ню Йорк. Літо 1981 р.

Влітку до Музею вчащають туристи з багатьох стейтів Америки, з Канади і з інших континентів. Цього літа були туристи з Каліфорнії, Ню Мексіко, Флориди, Джорджії, Пуерто-Ріко, Арґентини, Англії, Австралії. Омелян Бучацький з Сіднею, Австралія, написав у книзі відвідувачів: „Надзвичайно гарні і цікаві виставки".

Жінки з Організації Українок Канади ім. О.Басараб з Монтреалю висловили признання управі і засновникам Музею „за чудово організовані українські експонати".

Влітку відвідала Музей екскурсія студентів з Fashion Institute у Ню Йорку.

ЖЕРТВОДАВЦІ

(від 1-го квітня до 31-го серпня 1981 року)

Пожертви надійшли від таких осіб і організацій:

По 5,000 дол. — Марія Мурована, Василь і Лідія Кий — до спеціяльних фондів їх імени.

По 1,000 дол. — Филимон Калитчук - пам'яті дружини, Варвара Олійник - пам'яті чоловіка, Ярослав Плескун, Михайло Пирський, д-р Богдан і Богданна Худьо, 11-ий Відділ СУА, Трентон, Н.Дж., 103-ій Відділ СУА, Гемпстед, Н.Й.

600 дол. — Анна Мартинюк.

550 дол. - Мирон і Лідія Гарванко - пам'яті батька Миколи Кохана.

По 500 дол. — Марія Ржепецька - пам'яті чоловіка, Анна Рак (Чейс Мангеттен; стала меценатом Музею), Український Народний Союз (став меценатом Музею), Кон Едісон, 12-ий і 19-ий Відділи СУА в Трентоні.

400 дол. — 28-ий Відділ СУА, Гартфорд, Кон.

По 250 дол. — Роман і Марія Кобринські, 1-ий Відділ СУА, Ню Йорк; 13-ий Відділ СУА, Честер, Па.

200 дол. — 55-ий Відділ СУА - Лос Анджелес, Каліф.

185 дол. — Лідія Кий.

143 дол. — Лавро і Оксана Полон.

По 100 дол. — д-р Олександер Ґудзяк, Ярослав Зубаль, д-р Марія Кознарська, Анна Макух з родиною, А. Мальченко, д-р Джералд Сидорак, Округа СУА Чікаґо, Відділи СУА: 9-ий - Акрон, Огайо; 52-ий - Філядельфія; 72-ий - Ню Йорк.

80 дол. - Дарія і Микола Лебедь.

По 75 дол. — Романа Дигдало і д-р Остап Котик-Степанович.

70 дол. — 86-ий Відділ СУА, Нюарк, Н. Дж.

По 50 дол. — д-р Ірена Гребанюк, д-р Юліян Ґной з дружиною, Марія Даниш, Олімпія Добровольська, Володимир і Уляна Дячуки, А. С. Качало, д-р Любомира Коцур, д-р Андрій Мацюрак, Володимир і Анна Рак, Джоан Парфанович, Стефан і Іванна Рожанковські, д-р Ярослав Рожанковський, д-р Софія Сивак, Роман Фенчинський, о. шамбелян Мирослав і Марія Харина, Відділи СУА: 22-ий - Чикаґо, 50-ий - Анн Арбор, Мич., 107 — Сан Хозе, Каліф., 116-ий — Ірі, Па. 40 дол. — Ольга Овсянецька; 35.25 дол. — д-р Денис Стахів; по 20 дол. — Анна Никифоряк, Олександра і Джан Різники.

По 25 дол. — Ірена Березницька, Славомира Білас, Євдокія Блавацька, Марія Головінська, д-р Богдан Ґарбовський, Надія і Стефан Ґробельські, Лідія Закревська (Фундація Банк Америкен), д-р Зенон Каратницький, д-р Володимир і Оленка Карпиничі, д-р Володимир Кокорудз, Вільям і Пелагія Кучкуда, о. Лев Любинський, Джоана Сим Липська, д-р Теодор Мацьків, д-р Стефан Ничай, д-р Богдан Панасюк, Стефанія Пушкар, 92-ий Відділ СУА - Менвіл, Н. Дж. 24 дол. — Марта Ярош.

По 20 дол. — д-р В. Богданів, подружжя Городецьких, Софія Зелик, д-р Юліян Мовчан, д-р і Леоніда Мостовичі, Віра Микитин, Олександра Ощудляк, Юліян і Марія Савчаки, Лев і Олександра Яцкевичі. По 15 дол. — Роман Ільницький, Оксана Панасюк, д-р Аркадія Коцибала.

По 10 дол. — Ніна Басюк, Татіяна Богачевська, Михайло Бохно, Теодосія Брикович, Вероніка Будацька, Микола і Лідія Бульба, Сенді Волш, Роман Гевко, Іван і Софія Головські, Теодор і Ева Грицик, Station Станіслава Гребеняк, Марія і Теодор Гелемей, Яким і Юстина Данилові, д-р Марія Дицьо, Ірена Качмарська, Ірина Кашубинська, д-р Володимир Когутяк, д-р Марко Конюх, Евгенія Костюк, Іван Костюк, Лев і Ірена Кушнірі, д-р Уляна Лоза, Стефан Мартиняк, Володимира Михайлів, Владика Роберт Москаль, Джоан Парфанович, Джан і Катерина Попек, Марія Рудницька, Олександер і Софія Скопи, д-р Олег Снилик, Ірена Щерба, Дзвінка і Роман Шведи, Софія Шумська. 6 дол. — Катерина Василькевич. По 5 дол. — Марія Оксана Бачинська, Ольга Богачевська, Ізидора Боярська, Стефанія Грубська, д-р М. Іваницький, Микола і Сальвина Іваницькі, В. Масюк, Олександер Михалюк, Евгенія Онуферко, Емма Послушна, Павло і Єлизавета Савчуки, подружжя Свищуки, Антін Станко, Марія Цибик.

Пожертви менші від 5 дол. від п'яти осіб.

Замість квітів на могили — загальна сума пожертв від шести організацій, 59 родин, 80 осіб і двох груп неназваних людей - 3,951 дол. Пожертви в сумі 500 дол. і вище поміщені в списку жертводавців.

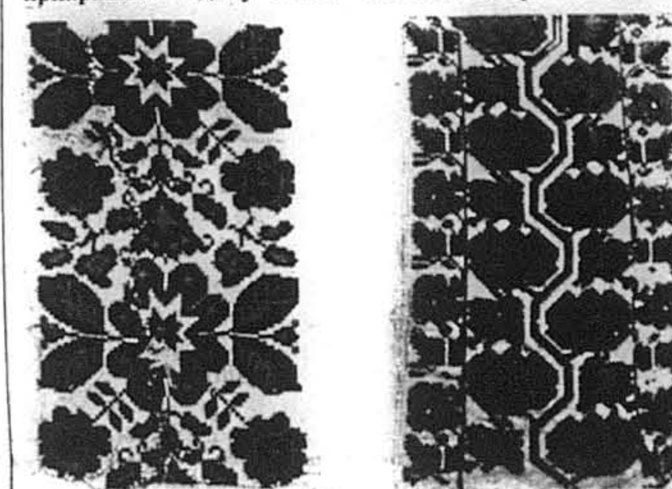
ЦІННЕ ДОПОВНЕННЯ ДО ЕТНОГРАФІЧНОЇ КОЛЕКЦІЇ МУЗЕЮ

Отець д-р Юрій Шумовський із фрагментами зібраних ним вишивок.

У серпні 1981 року Музей придбав у проф. Павла Шумовського, який перебуває у Франції, колекцію з-понад 500 фрагментів українських вишивок, що свого часу прикрашали одежу селян. Колекцію зібрав і опрацював о. д-р Ю. Шумовський, відомий дослідник Африки.

Більшість фрагментів була зібрана на Волині, частина на Поліссі, в роках 1932-44.

Фрагменти вишитої пазухи чоловічої сорочки.

Симонов, Рівенський повіт, Волинь, XУIII ст., знайдено 1937 р.

Село Стубло, Здолбунівський повіт, Волинь. XУIII ст. знайдено 1934 р.

Український Музей в Ню Йорку шукає співробітника на повний день для праці з етнографічними колекціями.

Кандидат (ка) повинен мати закінчену вищу освіту, бажано з антропології або музейництва, знати англійську та українську мови. Платня за домовленням. Звертатися на адресу: The Ukrainian Museum, 203 Second Ave, New York, N.Y. 10003, Tel.: (212) 228-0110

МУЗЕЙНА КРАМНИЧКА

Великий вибір різноманітних виробів у стилі українського народнього мистецтва має на продаж музейна крамничка: вишивки, вибійки, кераміку, дереворізьбу. Також є в продажу праці українських мистців, привітальні картки, книжки. Успіх у покупців мають кольористі афіші Музею, виконані для виставок писанок і килимів.

Влітку завідувачка крамнички, Ірена Волосянська, і добровольці виїжджали з своїм крамом на два фестивалі — у Мистецькому центрі в Ню Джерзі і на „Верховині". Бизнес був добрий.

ВИДАЄ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Редаґує Комісія Преси і Публікацій
Адреса: 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ ЗАКЛИКАЄ ВСІХ ВІДДІЛОВИХ УРЯДНИКІВ: ПРЕДСІДНИКІВ, СЕКРЕТАРІВ, КАСИРІВ ТА КОНВЕНЦІЙНИХ ДЕЛЕҐАТІВ ВЗЯТИ АКТИВНУ УЧАСТЬ В ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІЙ КАМПАНІЇ. ЗА АКТИВНУ УЧАСТЬ І УСПІХИ В ЦІЙ КАМПАНІЇ ПЕРЕДБАЧЕНІ НАДЗВИЧАЙНІ НАГОРОДИ І ВОНА БУДЕ РІШАЛЬНА ДЛЯ ВИБОРУ КОНВЕНЦІЙНИХ ДЕЛЕҐАТІВ І ДЛЯ УЧАСТИ У КОНВЕНЦІЇ В ТРАВНІ 1982 РОКУ.

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

У теперішній організаційній кампанії Українського Народного Союзу окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої української громади на північно-американському континенті, для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливости, „Свобода" публікує в цій кампанії фотознімки новоприєднаних молодих членів УНСоюзу, якщо — очевидно — ці фотознімки нам надіслано.

Лідія В. і Ляриса М. Бойчуки, доні Марійки та Оресьа Бойчуків з Лейк Джордж, Н. Й., нові членки 14-го Відділу УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж. Вписали своїх внучок в члени УНСоюзу, набуваючи для них студійні грамоти, дідо Павло та бабця Марія Гарматії з Флориди.

Стефан Михайло Гаврилюк, син Марійки та Стефана Гаврилюків, новий член 349-го Відділу УНСоюзу в Менвіл, Н. Дж. Вся родина Гаврилюків є членами 349-го Відділу УНСоюзу.

Нерисса С. Голіят, доня Неоніли та Петра Голіятів, нова членка 5-го Відділу УНСоюзу в Асторії, Н. Й.

Христина Стефанія Гаврилюк, доня Марійки та Стефана Гаврилюків, наймолодша членка 349-го Відділу УНСоюзу в Менвіл, Н. Дж.

Адріян Дмитренко, син Уляни та Євгена Дмитренків, новий член 5-го Відділу УНСоюзу в Асторії, Н. Й.

Филип Процик, наймолодший член 239-го Відділу УНСоюзу у Філядельфії, Па. Студійну (коледжову) грамоту вибрали для свого сина батьки о. Маріян та Марія Процики.

Микола Олександер Коваль, син Бориса і Петрусі Коваль, новий член 70-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі. Вписали внука в члени УНСоюзу бабуня Параскевія та дідо Микола Шеремета, секретар цього Відділу УНСоюзу, та бабуня Марія Коваль.

Микола Ходоба, син Миколи і Казимири Ходоба, новий член 86-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку.

Андрійко та Ляриса Бучек, діти Михайла і Наталії Бучек, члени 158-го Відділу УНСоюзу в Брукліні, Н. Й.

Меліса Анна Часінська, доня Михайла та Марії Часінських, нова членка 367-го Відділу УНСоюзу в Рочестері, Н. Й.

Іван Давид Ромах, новий член 217-го Відділу УНСоюзу в Рочестері, Н. Й. Вписали свого внука Івана Давида Ромаха в члени УНСоюзу дідо та бабуня Роман і Марія Дашишак, також члени 217-го Відділу УНСоюзу.

Катря М. Шіндлер, доня д-ра Данила і д-р Ольги Шіндлер, нова членка 25-го Відділу УНСоюзу в Джерзі Ситі. Вписала Катрю в члени УНСоюзу її тета Таїса Богданська.

Кристіна Марія Антонець дочка Володимира і Марії Антонець, нова членка 422-го Відділу УНСоюзу у Філядельфії, Па. Вписали внучку в члени УНСоюзу дід і бабця Тихон і Таня Антонець.

Мирослав Михайло Биц II, син Христини І. та Мирослава М. Биц, новий член 20-го Відділу УНСоюзу в Дітройті, Мич.

Мелісса Джейн Мартин, наймолодша членка 303-го Відділу УНСоюзу у Флінт, Мичиґен, дочка Михайла і Марусі Мартин та внучка Ірени К. Хомик і покійного довголітнього члена УНСоюзу Миколи Хомика.

Христина Еріка Варіянка, доня Маргарети та Івана Варіянків, нова членка 342-го Відділу УНСоюзу в Картереті, Н. Дж. Вписали Христину Еріку в члени УНСоюзу бабця Марія та дідо Семен Варіянки.

Христина Ірина Ходоба, дочка Миколи і Казимири Ходоба, нова членка 86-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку.

Сеньйори відвідали УНС і „Свободу"

В середу, 23-го вересня, група союзових сеньйорів з Дітройту в числі біля 40 осіб, які провели тиждень вакацій на Союзівці та взяли участь у поновній присвяті пам'ятника о. Г. Грушки, відвідали Головну Канцелярію УНСоюзу в Джерзі Сити, Н. Дж. та в-во „Свободу". Їх зустрічали і гостили затруднені в Головній Канцелярії урядовці — головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук і головний організатор Василь Оріховський. Відтак група подалась до Ню Йорку, де відвідали українську дільницю а потім на Союзівку перед від'їздом до Дітройту. Організацією екскурсії займалась Стефанія Федик, секретарка 292-го Відділу УНС

На фото вгорі — гості в УНС

Ствердження і заклик...

(Закінчення зі стор. 1)

тенісова школа-табір. Як і в минулих роках, так і в цьому році на Союзівці пройшли з успіхом крайові тенісові і плавацькі змагання за першості Української Спортової Централі Америки і Канади у різних вікових групах. Цьогорічні тенісові і плавацькі змагання були присвячені 70-річчю заснування Спортового Товариства „Україна" у Львові. У цих першостях змагалося 48 плаваків та 100 тенісистів. Оселя УНСоюзу Союзівка удостоїлася в дні 5-го вересня ц.р. відвідин Архиєпископа Стефана Сулика, Митрополита Української Католицької Церкви в ЗСА. Дня 16-го серпня ц.р., вперше за час існування Союзівки, відбулося відкриття молодечого фестивалю — „Свято Молоді", з участю молодих талантів-мистців, що тривало два тижні. В тому самому часі відбувся з великим успіхом курс українського мистецтва, в програмі якого українська молодь — учасники курсу, мала змогу зустрінутись з видатними мистцями та вислухати їхніх лекцій із різних ділянок українського мистецтва.

Український Народний Союз находиться у своєму передконвенційному році. Головна Контрольна Комісія закликає все членство, усіх секретарів та урядовців Відділів і членів Управ Округжних Комітетів УНСоюзу, зокрема в цьому році, йти слідами наших піонерів, які зуміли розбудувати Український Народний Союз і поставити основи під найбільшу українську організацію в ЗСА і в Канаді та у вільному світі, тобто докласти всіх зусиль до того, щоб передконвенційна членська кампанія стала успішною та дала приріст у рядах членів УНСоюзу.

Пам'ятаймо, що більший числом членів і міцніший фінансово Український Народний Союз зможе ще краще і ще більше працювати для добра свого членства, української спільноти та для поневоленого, але нескореного українського народу.

- Тому Головна Контрольна Комісія закликає всіх українців ЗСА і Канади масово включатися в ряди членів Українського Народного Союзу!

Богдан Футей
Іван Геврик
Іван Телюк
о. протопресвітер Степан Біляк
Богдан Гнатюк

Андрія Бабська, доня Дарії та Стефана Бабських, нова членка 158-го Відділу УНСоюзу в Брукліні, Н. Й.

На свіжу могилу св. п. Володимира Бакальця

Із волі Всевишнього, 23-липня 1981 року передчасно відійшов у вічність інж. В. Бакалець. Сумна вістка ця була страшним ударом не тільки для родини, а також многих організацій та широкого кола приятелів і знайомих.

В особі покійного українська спільнота втратила великого, скромного і безпретенсійного виховника й провідника молоді.

Своєю жертвенною і прикладною працею, своїми лагідними, розсудними, але стійкими рішеннями з посвятою і відданістю для добра спільноти він здобув собі в громаді величезне довір'я, любов і незмірну пошану. Це був справжній велетень духа, живучий символ єдности і соборности, всевідданийісповідник і дорадник усіх потребуючих в найбільш критичному часі.

Обдарований Всевишнім найшляхетнішими чеснотами та силою характеру, він без нарікань переносив післані йому тягарі, але найбільше терпів за „безобличних",які бояться вмерти, а їх життя варте менше смерти.

Лукава доля, неначе випробовуючи характер св. п. В. Бакальця, закидала його терпіннями та ударами аж до втрати сина, але він не заламався. У покірній молитві він переніс і цей останній тягар передсмертного призначення.

Володимир народився у Рожнятові, Західня Україна 13-го грудня 1921 року,а незабаром переїхав з батьками до Нового Самбора, де прожив роки дитинства та молодости. Активізувався у молодечих організаціях, де викристалізував свій світогляд та заправу до важкої життєвої мандрівки.

В ході воєнних подій та спустошень окупантами рідних земель молодий Володимир приєднався до оборонців прабатьківської правди. У вирі цієї хуртовини він розлучився з родиною-батьками а невдовзі сам опинився на чужій землі. Розвіяні надії, холодна чужина, вбогість та самітність не застрашили й не звели з дороги молодого Володимира. Навпаки, він знову кинувся до книжки і до науки, яку він завжди так дуже любив і цінував.

У короткому часі він закінчив гімназію в Інсбруці й поступив на високі студії в Українському Технічно - Господарському Інституті, які також закінчив з відзначенням. Після приїзду до Америки закінчив навчання у Метрополітальному Технічному Інституті. Здобувши високу освіту, молодий Володимир ще більше зрозумів силу та глибінь науки, яку скоро почав примінювати в осягненні високої ідеї.

Прибрану родину і нові надії св. п. Володимир знайшов у пластовому житті,яке давало юнакові пригоди і невигоди. Одна з незабутніх пригод, що про неї варто згадати, трапилася, коли група юних сміливців за дороговказом — „бистро,обережно" та безстрашно — перейшла кордон до Швайцарії, щоб зарепрезентувати Український Пласт на Світовому Джемборі Скавту. Це викликало справжню сенсацію і подив до вільних українських пластунів, які з радістю гостили відвідувачів в своєму скромно прибраному шатрі, на якому висіли національний та пластовий прапори.

Про його велику працю і пригодницьке пластове життя від юнака до пластуна сеніора Керівництва та та нагороду найвищим пластовим відзначенням — медалею святого Юрія у золоті будуть, напевно, ще багато писати його друзі хмельниченки та з інших пластових куренів. Я ж хочу підкреслити головні елементи з трудолюбного життя покійного, менше відомі широкому загалові.

Бувши суспільним працівником, він ґрунтовно зрозумів, що тільки молодше покоління, національно свідоме, може бути єдиною запорукою дальшого процесу боротьби. І про це невистачає говорити чи писати, а треба діяти - працювати з цим поколінням, розуміти його, жити разом з ним. Тому він так полюбив українську молодь, для неї віддав все, що мав, для неї присвятив весь час і сили, деколи аж до самозречення.

Наслідки чи видайність вкладу його праці вже дуже наглядні вони ростуть і будуть далі зростати з кожним днем. Його вихованці впродовж дватцятп'ятилітньої праці в Рідній Школі та Пласті у великій кількості займають вже сьогодні чільні і відповідальні місця в суспільно-громадському та державно-політичному житті та гідно захищають потреби української правди.

Його погідна, зрівноважена і прикладна поведінка в громадському житті стала мрією, гідною до наслідування для молодого покоління. Немає спроможности розповісти в короткій статті про все, що заслужено прислуговує покійному. Одначе, щоб тільки зрозуміти, ким був св. п. В. Бакалець для громади й кого вона втратила, я наведу один епізод з-перед шістьох років який говорить сам за себе.

Велика громада тихцем вирішила якимось чином віддячитися і винагородити Володимира Бакальця за його працю для громади на протязі більше ніж 20-ти років на пості заступника директора Рідної Школи, а заразом і вчителя вищих кляс, кількакратно станичного Пластової Станиці, члена Головної Управи Пластового Сеніорату, члена Головної Управи Фундації Українського Вільного Університету, члена Крайової Шкільної Ради, члена Дирекції Української Централі, члена Окружної Ради УНСоюзу, головного бібліотекаря фейлетоніста та члена й організатора багатьох інших товариств й установ.

Хоч як старалися, але все ж таки нелегко було організаторам знайти добірних слів для цієї рідкісної події. З поміччю прийшла сама громада, що вщерть заповнила залю, і після вступного слова промовця спонтанно вибухнула бурею оплесків і вставанням із місць, і так, не втихаючи, стояли всі довго-довго, висловлюючи свою подяку цьому скромному і незамітному велетневі духа. За своєю звичкою, не без зворушення він говорив пізніше: „Це не була овація для мене, а для тих організацій і їх членів, з якими я працював".

Щоб виконати хоч частково зобов'язання в згаданих функціях, В. Бакалець кривдив себе до такої міри, що його життя уподібнилося до життя аскета. Про це найкраще знала тільки родина, а зокрема його невідступна подруга дружина Марія, яка, крім своїх обов'язків, допомагала йому, де тільки могла, щоб заощадити хвилину для його відпочинку.

В останніх роках св. п. Володимир присвятив особливо багато часу для розбудови ВУАУ. В рідному університеті він бачив свого працьовитого коваля, що безвтомно гострить лезо на переліг, який у нас бур'янами заріс. Його переконання були його вірою, коли він говорив: „ Наука і слово — це були і є наймогутнішою зброєю, а нам її завжди бракувало і далі бракує".

Після нещодавної трагічної смерти свого сина Романа він негайно відкрив студійний фонд при ФУВУ в його імені і радів, що місяць пізніше молодий стипендист фундації пам'яті його сина став на службу рідної спадщини. Не сподівався, що два місяці пізніше стипендійний фонд поновно змінить назву на фонд Володимира і Романа.

Передчасна смерть св. п. Володимира завдала великий біль і втрату, які не скоро забудуться. Одначе, всі хто знали покійного, не сміють марнувати часу, а далі продовжувати реалізацію його великих ідей і в єдності й любові змагати до остаточної перемоги.

Іван Буртик

ПОСТІЙНИЙ СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД (ПСФ) ім. сл. п. інж. ВОЛОДИМИРА І РОМАНА ЮРІЯ БАКАЛЬЦІВ

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

в сороковий день смерти (10-го травня 1981 р.) пластуна-виховника Романа Юрія Бакальця, сина Марії і інж. Володира, призначила в Його імені одну стипендію на педагогічні курси або курси українознавства при УВУ в Мюнхені. Батьки Покійного Пані Марія і інж. Володимир від себе пожертвували на цю ціль 500.00 дол.

Тоді, коли 38 срудентів-стипендистів Фундації УВУ були на різних студійних програмах і курсах УВУ в Мюнхені, завдяки видатній, постійній і муравлиній праці інж. Володимира Бакальця, — Він ненадійно після короткої недуги відійшов від нас у Вічність.

В сороковий день смерти (23 липня 1981 р.), довголітнього суспільно-громадського діяча, виховника молоді, учителя рідних шкіл, і заступника директора школи українознавства, члена управи і члена основника Фундації УВУ, Управа Фундації УВУ, щоб гідно вшанувати світлу пам'ять Покійних, за згодою Родини — рішила створити

„ПОСТІЙНИЙ СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД" (ПСФ) ІМЕНІ БАТЬКА І СИНА СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ ІНЖ. ВОЛОДИМИРА І СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ РОМАНА ЮРІЯ БАКАЛЬЦІВ.

В імені Їх, ПСФ щорічно буде призначена одна стипендія на педагогічні курси або курси українознавства для виховників чи педагога в українських молодечих організаціях або в школах українознавства.

З попередніх пожертв на Фундацію УВУ П-ва Бакальців перенесено на постійний стипендійний Фонд імені інж. Володимира і Романа Юрія Бакальців 1,275.00 дол.

Продовжуємо список жертводавців на ПОСТІЙНИЙ СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД (ПСФ) в імені Покійних інж. Володимира і Романа Юрія Бакальців:

„Дартист френдс фром Джолі Піджон"	$405.00
Анекс Електронікс	150.00
Дартист френдс фром Дейвіз Локер	145.00
Кулик, Теофіль і Йоанна	125.00

По 100.00 дол., зложили: Бакалець, Марія; Бакалець, Олег і Марджі; Гольтерман, Ралф; Моцюк, д-р Ярослав і Ірена; Ковалівський, Юрко і Дарія; мґр. Турецький, Микола; Шкварко, Михайло; Ґой, д-р Петро і Леся.

По 50.00 дол., зложили: д-р Боднарчук, Дмитро; Буртик, мґр. Іван і Оля; мґр. Воляник, Теодор; Костирка, Роман і Ярослава; Лучків, д-р Василь і Марія; Оберишин, інж. Ярослав і Галя; Струк, Марія; Струк, Костик; Ткач, інж. Ярослав і д-р Леся.

40.00 дол. — д-р Богдана Свистун.

30.00 дол. — Копатало, Богдан і Пані.

27,00 дол. — д-р Кос, Роман і Анна.

По 25.00 дол., зложили: Квасовська, Стефанія; П-во Лужняк; П-во Марущаки; Покора, Стефан і Стефанія; Д-р Слюсарчук; Юзенів, Михайло і Леся; П-во Ячикевичі.

По 20.00 дол., зложили: П-во Цапарі; Фарміґа, Оля; П-во Лапічаки; Лесь, Андрій; П-во Панченки; П-во Петрики; П-во Площанські; П-во Путикевичі; П-во Смородські; Третяк, Марія.

По 15.00 дол., зложили: Дибко, Ірена; П-во Олещуки; Стасюк, Ольга.

По 10.00 дол., зложили: П-во Альбіцці; П-во Борбичі; Божемська, Ярослава; П-во Фарміґи; П-во Гойди; П-во Кобзарі; П-во Кутки; П-во Марченки; П-во Микичі; П-во Пеленські; П-во Почтарі; П-во Вані; П-во Вірстюки.

По 5.00 дол., зложили: Безушко, М.; Чомко, Марія (Кліфтон); П-во Чомки (Пассейк); П-во Іванків; Івасівка, Стефан; П-во Камінські; П-во Моцки; П-во Мазурики; П-во Медвідь; Нанюк, П.; Погашник,О.; Прокопів, І.; Заячківська, Ольга.

До сьогодні зібрано 4,012.00 дол. Цією дорогою просимо Товаришів і Приятелів ПОКІЙНИХ своїми пожертвами розбудувати цей ПСФ ім. інж. Володимира і Романа Юрія Бакальців. Цей ПСФ буде жити вічно — так, як і вічною буде світла пам'ять про Них в українській громаді.

Пожертви просимо надсилати чеками у валюті країн Вашого поселення, на адресу Фундації УВУ, зазначуючи при тому, що це на ПСФ ім. В. і Р. БАКАЛЬЦІВ.

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
203 Second Avenue • New York, N.Y. 10003
Всі пожертви можна відтягати від податку.

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ Д-Р І. ГУРИН

Ню Йорк, Н. Й. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю 2-го жовтня ц.р., в год. 7:30 вечора, тут при 136 Друга авеню, доповідатиме д-р Ігор Гурин на тему: „Східня Німеччина — земля праслов'янська". Після доповіді — питання, відповіді, дискусія.

Рівночасно Клюб інформує усіх членів, що в п'ятницю, 16-го жовтня ц.р. у цім же приміщенні відбудуться Річні загальні збори ЛМКлюбу.

На зупинках...

Продовження зі стор. 2)

він дивився своїм глибоким поглядом ніби стеріг життя своєї матері.

Того дня прощала мене пані Степанида словами:

— Нехай благословить тебе Бог, а Матінка Божа має в своїй опіці!

За три дні, дня 23-го квітня пані Степанида закінчила свій земний шлях.

• • •

Пройдуть роки, може й десятки років. І тільки час від часу в колі рідних, дальших чи ближчих приятелів, згадуватимуть родину Прокоповичів, о. Івана, батька шанованої всіми родини, організатора нової української парафії, довголітнього пластового капеляна, — Влодзя, батька, влюбленого у свою єдину доню Христину, доброго лікаря, який не одному врятував життя, безприкладно відданого сина і опікуна своєї майже столітньої матері, українського воїна і суспільного діяча, любителя музики, співу і літератури, звеличника природи; пані Степаниду, людину глибокої віри, мужньости і... твердости. Бо власне ці прикмети дозволили пробиватись їй з п'ятьма сиротами крізь життя, дати їм належну освіту і виховати їх на патріотів.

Але ця власне мужність й допомогла їй на прикінці її життя переносити тяжкі удари, яких не щадила їй доля.

А своєю настановою до сучасного життя, цілим своїм стилем щоденности вона ніби перенесла у наші часи подих побуту життя нашої галицької інтеліґенції кінця XIX і половини XX сторіччя, доби, яка безповоротно проминула.

„ЕКЗЕКУТИВНИЙ НАКАЗ", ПІДПИСАНИЙ Президентом у вівторок, 29-го вересня, увійшов у силу відразу і він дає право американським прибережним кораблям охорони перехоплювати в океанічних водах ті судна з чужих країн (переважно з Гаїті), на яких їдуть нелегальні іміґранти до ЗСА, що тікають з економічних причин із своєї країни. Це вперше дозволено американським суднам перехоплювати і завертати назад до портів відчалу ці судна з еміґрантами вже з відкритих вод, не чекаючи, як досі, на те, щоб вони (кораблі й човни) увійшли в американські води. Хоч наказ не називає жадної країни поіменно, знавці знають, що його вістря звернене проти нелегальних іміґрантів, що в пошуках кращої праці і кращого життя прибувають до берегів Флориди тисячами денно з Гаїті без дозволу і візи.

ЦЬОГОРІЧНИЙ ТЕАТРАЛЬНИЙ СЕЗОН У славнозвісній Метрополітальній опері в Ню Йорку відкрито без перешкод 21-го вересня оперою Беллеіні „Норма". В минулому році, як пам'ятаємо, сезон відкрився значно пізніше через гіркі суперечки поміж дирекцією й працівниками опери за платні, коротший тиждень праці і подібного. Вимоги працівників були задоволені, так що „Мет" дає вистави опер лише чотири дні в тижні.

Ділимося сумною вісткою, що

бл. п.

Інж. ДАНИЛО КИРИЛЮК

СОТНИК АРМІЇ УНР

помер, після довгої недуги, 25-го вересня 1981 року в Ст. Пітербурґ, Флорида.

Горем прибиті:

дружина — НАДЯ
сестри — ЄВГЕНІЯ І СЕРАФИМА
племінник — ОЛЕСЬ з родиною

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

подає до відома з глибоким жалем, що 18-го серпня 1981 року, відійшла у Вічність

ВИДАТНА ГРОМАДСЬКА ДІЯЧКА

бл. п.

УЛЯНА ЦЕЛЕВИЧ-СТЕЦЮК

Членка ОУН, учасниця похідних груп, член Президії Світового Визвольного Фронту, голова Головної Управи ОЖ ОЧСУ, заступниця голови Головної Управи ОЧСУ, заступниця голови СФУЖО, голова Президії Української Фундації Волі, голова Комісії Оборони Переслідуваних СФУЖО.

ПОХОРОН Покійної відбувся 22-го серпня 1981 р. з собору св. Володимира й Ольги на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

•

Чоловікові і Родині Покійної висловлюємо своє щире співчуття.

УПРАВА СФУЖО

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ БОЛЮЧОГО ВІДХОДУ У ЗАСВІТИ

Невіджалуваної

бл. п.

ЕЛЬЗИ ЗАЯЦЬ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в храмі св. Володимира, 160 Вест 82-га вул. в Ню Йорку, Н. Й. в неділю, 4-го жовтня 1981 р., о год. 10:30 ранку

•

Цього ж дня будуть рівнож відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в Ню Брансвіку, Н. Дж. і у Бразилії.

Про молитви просять:

ІВАН — муж
МАРІЯ — донька

АНГЛІЙСЬКИЙ ПРИНЦ ЕНДРЮ, 21—РІЧНИЙ молодший брат британського престолонаслідника Чарлза, виявився відважним і спритним, коли швидко й успішно врятував з хвиль моря члена залоги військового корабля Джана Гендрена, якого змила хвиля з палуби судна біля берегів Шотляндії. Гелікоптером, який врятував цього моряка, керував принц Ендрю. Принц перебуває тепер у королівській воєнній фльоті на 12-річному вишколі, і в квітні цього року вже був відзначений званням „найкращого пілота" Королівсьлої воєнної фльоти.

Всеетнічний фестиваль під знаком виборів губернатора

На українській виставці під час фестивалю у Парку Свободи комішенер Джері Енгліш (справа) з Боженою Ольшанівською.

Ансамбль бандуристів з Ірвінгтону „Гомін" під мистецьким керівництвом Володимира Юркевича (другий зліва) на всеетнічному фестивалі. *Фото. Дора Рак*

(Дора Рак). Перший день всеетнічного фестивалю у стейтовому Парку Свободи в Джерзі Ситі у суботу 12-го вересня ц.р. проходив під знаком передвиборчої кампанії обох кандидатів на губернатора стейту Ню Джерзі.

Обхід поміж трьома рядами станків у просторім колишнім залізничім заїзді (конкурсі) розпочав республіканський кандидат Том Кейн із групою своїх асистентів з виборчого бюра під проводом Люби Остапяк та українських прихільників—Мирона Леськова, Михайла Іванцева, Остапа Якубовича, Володимира Білика й інших. Процесія тривала доволі довго, бо Т.Кейн вітався з кожною етнічною групою, тут і там діставав сувеніри, а при тому вислуховував пояснення або побажання поодиноких етнічних представників. Завдяки Л.Остапяк він довше затримався при українських столах, оглянув виставки народної творчости і зацікавився інформативними матеріялами.

Другий кандидат зДемократичної партії конгресмен Джеймс Дж. Флоріо прилетів гелікоптером дещо пізніше й також обійшов всіх сто станків і виставок. Йому асистувала Каміля Смородська, крім його кампанійних працівників—Бернарда Мадрака, Барбари Тейлор й інших. Конгресмен Флоріо добре обізнаний із проблемою людських прав, а як член Комітету „ад гок" в Вашінгтоні підтримує оборону українських політичних в'язнів.

Тож при столі Стейтової Ради УККА і нюарського комітету оборони політичних в'язнів (теперішня назва Американці в обороні Людських Прав в Україні) він підписав листу-петицію до президента Реґена в обороні Миколи Руденко.

При нагоді розмов із обома кандидатами порушено справу плянованої з ними зустрічі широкої української громади стейту в місяці жовтні в Ірвінгтоні. Очевидно, не оминув фестиваль губернатор Брендан Бирн і комішенер Джері Енгліш, котра очолює департамент Охорони Довкілля, в заряді якого є цей історичний парк. Обидвоє вони відвідали українські виставки, а п-і Енгліш, діставши в подарунок дерев'яну писанку, зложила даток на цілі Комітету оборони в'язнів.

Були й інші відомі діячі, як от посадник міста Джерзі Ситі Джералд МекКен; директор Відділу подорожей і туристики Стівен Ричер; голова етнічної губернаторської Ради Витовт Кіпель, визначний білоруський діяч і приятель українців, та Карл Педерсен, голова Етнічного центру Ню Джерзі.

Українці цього року мали чотири столи: 18-ий Відділ Союзу Українок з Пассейку під проводом голови Мирослави Ваньо продавав печиво, а протягом двох днів допомагали членки—Зірка Береза, Оксана Ґной, Евгенія Домарадська, Ліда Крамарчук, Марійка Кукуруза, Люба Остапяк, Дарка Рудакевич, Дзвінка Яцикевич.

Виставку народної творчости влаштувала Євгенія Харченко і Евелина Ковальчук з рамени Народного Дому в Джерзі Ситі, при помочі голови Володимира Білика; виставку інформативних матеріялів дала стейтова Рада (брошурки, афіші, мапа тощо), а виставку матеріялів Комітету приготувала Божена Ольшанівська, котра мала також два столи предметів для продажу на цілі Комітету. При влаштуванні допомагав Володимир Боднар, який також збирав підписи на петиції в обороні Миколи Руденка, а Мирон Леськів дижурував наступного дня та давав інформації не-українцям, а своїм допомагав відшукати на мапі села і містечка з рідних сторін.

Цього року фестиваль набрав дещо іншого забарвлення, бо поза етнічністю, демонстрованою фолкльором і екзотичними харчами внесено елемент політично-гуманітарний. Українська група не обмежилася до народної творчості, а представила справу людських прав і оборони політичних в'язнів. Польська група висунула на перший плян ситуацію в Польщі під знаком солідарности з „Солідарністю" у краю, а група жидівських мистців, нових еміґрантів зі Совєтського Союзу, презентувала свою вільну творчість.

На це звернув увагу репортер „Стар Леджер" Фредерик В.Бойд у статті з 14-го вересня ц.р. Треба теж відмітити й інше цікаве явище, немов еволюцію в етнічному процесі, а саме: збільшену участь азійсько-пацифічних груп, головне филиппінців, при зменшеній активності слов'янських груп. Ці „нові" еміґранти ще радо демонструють свою етнічну окремішність, вони ще повні ентузіязму, що й видно було в їх численности і повторюваних виступах. Давнішим еміґрантам бракує вже енергії чи охоти, щоб повторити на другий день виставку або виступ, мовляв, „не оплачується".

Важною частиною фестивалю була дводенна програма, котра відбувалась на сцені в відновленій великій колишній почекальні. Програма різнорідна, хоча нерівномірна, бо народні описи переплiталися концертовими точками. Два українські виступи були лише в однім дні.

Першою виступила артистка Евелина Белюц, котра заспівала чотири українські пісні: „Скрипка" Г.Скупинського, „Лелеки" Л.Вербицького, „Балада про Мальви" В.Івасюка, та „Добре, коли все добре" Л.Вербицького. Дарма, що слова були українські, але співачка віддала настрій пісень з притаманною їй експресивністю та відразу ж нав'язала контакт із публікою, котра її сподобала і останню пісню супроводжала оплесками. Акомпаньював на акордеоні Л.Вербицький. (На майбутнє співачка повинна б подбати про добрий короткий зміст пісень в англійській мові для заповідання).

Поява українських бандуристів на сцені викликала, як завжди, особливий настрій на залі, повний уваги і респекту слухачів для цього історичного, а їм все ще малознаного інструменту. Ансамбль під мистецьким керівництвом Володимира Юркевича виступив в дещо зменшеному складі: М.Гнатишин, М.Гринюк, Б.Лёвицький, О.Напора, М.Стоцько, А.Стусик. Бандуристи запівали три пісні: „Ішов козак потайком", „Ой, у полі нивка", та „Цвіла, цвіла калинонька", котрі численна публика, біля 500 осіб, нагородила оплесками.

Варто б такий виступ перед не-українцями попередити також коротким змістом пісень, а ще більше—інформацією про цей унікальний серед слов'янських народів український інструмент та його традицію.

Цей третій з черги фестиваль у Парку Свободи 12-го і 13-го вересня спонзорувала губернаторська Етнічна Рада при співпраці Етнічного Центру стейту, двох стейтових департаментів й інших агенств, а стейтова фінансова апропріяція допомогла покрити кошти уладження імпрези.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 11-го ЖОВТНЯ 1981 р.

Рочестер, Н. Й. Місячні збори Т-ва Зап. Січ 367 Відд., о год. 1:30 п. п. в кафетерії церкви св. Йосафата. Проситься чл. прибути. — П. Дзюба, гол., М. Лилак, кас., В. Попович, секр.